

Posudek oponenta k rigorózní práci

Jméno a příjmení rigorózanta: **Mgr. Jan Karlec**

Název práce: **Ochrana soukromí zaměstnanců**

Datum odevzdání práce v listinné podobě: **27. května 2016**. Elektronicky byla práce odevzdána dne 22. května 2017.

1. Konzultace, podobnost práce s jinými dokumenty

Autor práci ani žádnou její část s oponentem nijak nediskutoval a ni nekonzultoval.

K práci byl vyhotoven automatickým systémem protokol o podobnosti závěrečné práce s jinými dokumenty o 10375 stranách. V rámci protokolu byla shledána dílčí shoda se 300 podobnými dokumenty. Ve všech případech jde o shodnost menší než 5% - v řadě případů se protokol odkazuje na dikci právních předpisů, které autor v práci cituje, resp. s nimiž autor v práci dále pracuje. Z uvedených důvodů oponent protokol o podobnosti závěrečné práce blíže nezkoumal.

Oponentovi je známa řada kvalifikačních prací a několik monografií na předmětné či jemu obdobné téma (ochrana osobních údajů v pracovněprávních vztazích atp.), včetně jeho vlastních prací a monografií, v nichž se tématu věnoval. Předložená práce nejméně na několika místech vykazuje podobnost s těmito pracemi, monografiemi anebo časopiseckými články. S ohledem na předmět zkoumání v předložené práci, dikci právní úpravy a dříve prezentované názory na výklad právní úpravy se nicméně jedná o podobnost ještě pochopitelnou.

2. K obsahu a ke zvolenému tématu

Práce se sestává, včetně obsahu, úvodu, závěru, seznamu použitých pramenů a resumé celkem ze 147 stran. Samotný text práce má 133 stran. Práce tak z hlediska minimálního předepsaného počtu znaků splňuje požadavky stanovené pro tento druh kvalifikačních prací předpisy Právnické fakulty Univerzity Karlovy, resp. Univerzity Karlovy.

Práce se členění do sedmi částí, které na sebe navazují.

V první části (bod 2) autor v obecné rovině pojednává o pojmu soukromí a o právu na soukromí, včetně vývoje konceptu práva na soukromí, práva na informační sebeurčení a vývoje související právní úpravy. K tomu autor doplňuje pojednání o právu zaměstnance na soukromí.

Dále (bod 3) se autor zaměřuje na ochranu soukromí z hlediska jednak pramenů mezinárodního práva, jednak z hlediska práva Evropské unie, a konečně z hlediska právního řádu České republiky (občanský zákoník, zákon o ochraně osobních údajů, zákoník práce, zákon o státní službě).

Ve třetí části (bod 4) autor pojednává v podrobnostech o zákonu o ochraně osobních údajů, včetně popisu jednotlivých práv a povinností v oblasti ochrany osobních údajů, jak plynou ze jmenovaného právního předpisu.

V navazující části (bod 5) se autor věnuje problematice zpracování osobních údajů v pracovněprávních vztazích. Následující bod (bod 6) je zaměřen na kontrolu a monitorování zaměstnanců.

Následuje (bod 7) přehledová část zaměřená na vybrané problematiky v oblasti ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích (GPS, telefonní hovory atp.).

Výklad autor uzavírá (bod 8) poukázáním na možné způsoby právní ochrany zaměstnance, dochází-li k zásahu do jeho osobnostní sféry/soukromí v souvislosti s realizací pracovněprávních vztahů.

Autor zvolil komplikované a trvale diskutované téma, které se v poslední době stává častým předmětem zájmu v kvalifikačních pracích v oblasti pracovního práva, rigorozní práce nevyjímaje. Jedná se o téma stále aktuální, které má řadu problematických momentů a nabízí možnosti formulovat řadu kritických poznámek, včetně úvah *de lege ferenda*. Tuto možnost však autor využil jen dílčím způsobem, když se v oblastech, kde se tyto možnosti nabízí (pojmosloví a právní povinnosti v oblasti ochrany osobních údajů z hlediska jejich legislativního vyjádření či interpretace a aplikace ze strany Úřadu pro ochranu osobních údajů, včetně kontradikce postupu Úřadu pro ochranu osobních údajů a judikatury Nejvyššího správního soudu, příp. Ústavního soudu České republiky), mnohdy omezil pouze na popis rozhodné právní úpravy.

3. Ke struktuře práce, k její logické stavbě

Práce je s přihlédnutím ke svému rozsahu a zvolenému předmětu zkoumání odpovídajícím způsobem rozčleněna.

Cíle vymezené autorem úvodem práce se mu podařilo, se shora formulovanými výhradami (viz bod 2), odpovídajícím způsobem naplnit.

4. K metodám zpracování, systematické práce a k práci s literaturou

Logická stavba práce je dobrá, stejně jako její jazyková úroveň.

Práce je zpracována běžnými metodami pro tento druh prací – práce obsahuje na několika místech kritické úvahy autora, včetně souvisejících úvah *de lege ferenda*, místy však převažuje deskriptivní metoda.

Práce byla zpracována za užití relativně užšího okruhu pramenů. Autor s použitými prameny řádně pracuje a odkazuje na ně; byť se nabízí podotknout, že v některých pasážích práce vykazují podstatnou obsahovou podobnost s oponentovi známými prameny, aniž by na ně bylo odkazováno, či byly citovány, není však vyloučeno, že autor dospěl ke shodným názorům a závěrům, které byly formulovány v odborné literatuře a obdobným způsobem je i vyjádřil.

5. K obsahu práce

V obecné rovině lze k obsahu práce podotknout následující.

Autor zvolil relativně značně široké téma, když předmětem svého zkoumání označil problematiku ochrany soukromí zaměstnance, nikoli tedy užší a v rámci kvalifikačních prací tohoto druhu běžnější téma ochrany osobních údajů zaměstnance, resp. ochrana osobních údajů v pracovněprávních vztazích. To samozřejmě není chybou, právě naopak, takto vymezený předmět zkoumání nabízel autorovi možnost uchopit dané téma odlišně od dřívějších publikačních výstupů či kvalifikačních prací. Této možnosti však autor využil jen částečně, když převážná část práce odpovídá právě tématu ochrany osobních údajů; byla zde však možnost věnovat se více do hloubky i souvisejícím tématům, jako je osobní prohlídka zaměstnance atp. Šíře tématu a snaha autora poukázat na všechny možné aspekty pak vede částečně povšechnému výkladu.

K obsahové stránce se nabízí poukázat na následující:

- nelze se ztotožnit s tvrzením na str. 21 práce stran toho, že prostřednictvím vnitřního předpisu je možné zaměstnanci stanovit další povinnosti;
- bylo by vhodné argumentačně rozvést, příp. kriticky zhodnotit cíle nového právního rámce pro ochranu osobních údajů, jak o něm autor pojednává v bodě 3.3.3. na str. 21 práce;
- na str. 32 v rámci pojednání o jednotném trestání v rámci nového právního rámce pro ochranu osobních údajů schází, že horní hranice sankce může činit mj. i 4 % celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok – viz čl. 83 odst. 5 obecného nařízení o ochraně osobních údajů;
- není přesné konstatování na str. 49 ohledně toho, že zákon o ochraně osobních údajů rozlišuje pouze tři osoby, jimž zakládá práva nebo povinnosti – viz zejména ust. § 14 a § 15 jmenovaného zákona;
- bylo by vhodné, kdyby se autor blíže argumentačně vypořádal ve vztahu k výkladu na str. 63 ohledně ust. § 316 odst. 4 ZPr s ust. § 6 odst. 4 zákona č. 198/2009 Sb.;
- užití slov „závodní lékař“ na str. 70 práce by bylo pochopitelné v kontextu právní úpravy zákona č. 372/2011 Sb. jedině tehdy, pokud by autor citoval odkazované stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů, takový dojem však text z hlediska jeho grafického zpracování nebudí;
- byť je závěr o tom, že i mailová komunikace podléhá ochraně listovního tajemství, správný, nezdá se zcela přiléhavá argumentace na str. 110 práce ve vztahu k čl. 13 Listiny základních práv a svobod, jde-li o odkazování se na § 652 odst. 1 ObčZ, zejména kvůli tomu, že úvaha by měla být vedena opačně, tzn. od ústavního základu k jednoduchému právu.

6. Závěrečné hodnocení a otázky k diskusi

Rigoróznost prokázal v problematice potřebnou orientaci.

Práci lze doporučit k obhajobě, neboť splňuje předpoklady kladené na příslušný druh kvalifikační práce Právnickou fakultou Univerzity Karlovy, s navrženým klasifikačním stupněm prospěl.

Autor by se mohl při ústní obhajobě vyjádřit k těmto otázkám:

- Autor by se mohl podrobněji vyjádřit k názoru Marie Adamové, jež je citován na str. 17 práce, stran oprávnění zaměstnance zařizovat si v pracovní době a na pracovišti mimopracovní záležitosti;
- Autor by mohl z hlediska předmětu svého zkoumání ve stručnosti zhodnotit nový právní rámec pro ochranu osobních údajů, jak byl zaveden v podobě obecného nařízení o ochraně osobních údajů;
- Jak autor vnímá v kontextu moderních technologií pojem osobní údaje – jsou rozhodující prostředky a náklady na ztotožnění osoby s konkrétní informací?
- Jak autor vnímá problematiku souhlasu se zpracováním osobních údajů v obecné rovině, zejména ve vztahu k rozsahu údajů ve spojení s účelem zpracování, a dále v rámci všeobecných obchodních podmínek;
- Jak vnímá autor současnou podobu oznamovací povinnosti, včetně reálného provádění zákonného ustanovení § 16 a § 17 zákona o ochraně osobních údajů ze strany Úřadu pro ochranu osobních údajů;
- Autor by mohl blíže pojednat o svém názoru na stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 2/2009, jde-li o závěry stran adres elektronické pošty a jejich povahy (zda se jedná o adresu el. pošty zaměstnance či zaměstnavatele).

V Praze dne 15. března 2017

JUDr. Jakub Morávek, Ph.D.
oponent